

Els recuperadors de fonts

Març de 1933. El jove Miquel, decidit a deixar constància d'un paratge on ha passat tan bones estones amb els seus

amics carboners, tapers i pagesos del seu Castell d'Aro natal, ha pujat a la concorreguda font del Ferro per deixar-hi la seva empremta d'agraïment. S'esmerça una bona estona, doblegat davant una roca, fins que contempla la seva particular obra immortal: «*La font que jo sé / no la trobariau / és al mig del bosc / en una torrentera / al peu d'una roca / i una surera. / Jo anava pel món / de nit i de dia, / si ella no m'hagués cridat / no la sabria / Ella em va dir / anar pel món enllà / no et donarà alegria / si estàs aquí / jo sóc l'aigua viva*».

LA VEU DE LA FONT potser ha continuat cridant tots aquests últims anys ben fort perquè els veïns del seu poble hi acudissin, però, o estaven massa atrafegats amb la feina que donava el turisme, o el soroll de la maquinària de la construcció ofegava els seus crits de lament. Al final, es va fer només el silenci i aquella font va quedar oblidada.

Segle XXI. Un grup d'amics i coneguts, amants i estudiosos de la natura, ja fa una bona colla d'anys que van decidir constituir-se en associació dedicada a estudiar i controlar l'entorn natural on viuen. No és un grup nombrós ni gaire convencional, si prenem per patró les actuacions de la majoria d'aquests grups. Però és un oasi en un desert on

aquesta mena de tasca fa –més aviat– nosa. No s'han proposat grans fites reivindicatives, tot i que temàtica de treball no els n'hi faltaria i que alguna vegada –quan algunes actuacions passen de mida i els fa bullir la sang– es fan sentir. La seva tasca és més aviat de treball eficaç, silenciosa, però no per això menys valuosa. En el seu àmbit són ben coneguts: no es mou cap ésser viu a la Vall d'Aro sense passar pel control de Sterna, que es com es fan dir.

Però últimament, el grup té una peculiaritat que ha despertat l'interès de molta gent. En temps del jove Miquel hi havia un reguitzell de fonts escampades pel vessant de la muntanya que envolta Castell d'Aro. Eren fonts obra de carboners i treballadors del bosc, quan el bosc era un mitjà de vida, que els castellers i molta gent dels voltants visitaven amb assiduitat i eren, per tant, ben conegudes. Però el pas dels anys ha fet oblidar aquestes fonts que havien desaparegut sota el mantell de vegetació del bosc. I els amics del Grup de Natura Sterna, amb en Jaume Ramot al capdavant, van decidir fer de la tasca de recuperació d'aquest patrimoni la seva senyera. I no han parat. Primer la tasca d'investigació: quantes fonts hi havia? Una emblemàtica, la font del Ferro. Però també la font de la Boixa, la font Coberta, la font de l'Eucaliptus, la font del Poeta Sitjar... I van consultar el Consell de Savis, com ells anomenen encertadament a la gent més gran del municipi, per situar cadascuna d'aquelles fonts.

La primera tasca va ser la recuperació del paratge i el camí que condueix a la font del Ferro. Cal tenir un dinamisme pujat de to per afrontar la neteja d'una massa de vegetació en la que es feia, al principi, molt difícil endevinar que allà sota hi havia una font. Però, dissabte a dissabte, van escometre –com un joc– aquella tasca. Després va ser el torn de la font de la Boixa. I gairebé de casualitat, o més aviat per la tossuderia d'un observador, Joan Rueda, es van topar amb una font que respirava literatura per tots cantons: la font del Poeta Sitjar, on aquest autor castellarenc, pertanyent al moviment de la Reinaxença, es veu que s'hi inspirava tot sovint.

I l'estiu passat, la festa. Una tarda de juliol, més d'un centenar de persones pujaven a visitar el renovat paratge de la font del Ferro, on van poder tornar a llegir la poesia cisellada a la roca, al costat de la font, pel jove Miquel i la placa de record que aquests moderns recuperadors de fonts li van dedicar; i també la font del Poeta Sitjar i la font de la Boixa.

Però aquesta tardor, l'aliat de Sterna, la natura, els va jugar una mala passada. La tempesta d'aigua de l'octubre va arrasar completament tota aquella ingent tasca i les fonts han tornat a quedar colgades i els camins pràcticament han desaparegut. Ha significat això que s'han rendit? No, ni molt menys. Tornen a dedicar les tardes de dissabte a refer novament els paratges i les fonts, i no dubteu que l'estiu vinent en tornarem a gaudir. I aquell jove Miquel Mont, des d'allà on sigui, també.

* **Coordinador de la revista**
El Carrilet